

GIDA MÜHENDİSLİĞİ KOORDİNASYON KURULU 8. TOPLANTISI SONUÇ BİLDİRGESİ

Her yıl farklı bir üniversitenin ev sahipliğinde, TMMOB Gıda Mühendisleri Odası koordinatörlüğünde gerçekleştirilen Gıda Mühendisliği Koordinasyon Kurulu toplantılarının 8.si, 28-29 Mayıs 2015 tarihlerinde üniversitelerin Gıda Mühendisliği Bölüm Başkanları, bölüm temsilcileri ve Oda yetkililerinin katılımı ile Gaziosmanpaşa Üniversitesi Gıda Mühendisliği Bölümü ev sahipliğinde Tokat'ta gerçekleştirildi. Bizler "Gıda Mühendisliği Koordinasyon Kurulu" bileşenleri olarak toplantıda tespit edilen konuları, ilgili tüm kesimlerle paylaşmayı görev olarak değerlendirmekteyiz.

1. Gıda, ülkemizde insan ve toplum sağlığı ile sektörel açıdan son derece önemlidir. Güvenli, iyi kaliteli ve ekonomik gıda maddelerinin tüketici ile buluşmasını sağlamak ilgili tüm tarafların görevidir. Bununla birlikte, Gıda Güvenliği ve tüketiciye güvenli gıda sunulması açısından hayati öneme sahip olan gıda mühendislerinin hem sektörde hak ettikleri yeri bulmaları için gereken adımlar atılmamakta, hem de her yıl bölüm sayıları ve kontenjanları katlanarak artmaktadır.

2014 ÖSYS Lisans Yerleştirme Kontenjan Kılavuzu verilerine göre, 64 üniversitede Gıda Mühendisliği Bölümleri lisans öğrencisi almakta, 14 bölümde de 2. Öğretim programı yürütülmektedir. Bu programlardaki toplam kontenjan sayısı ise 4400'e ulaşmıştır.

Mevcut kontenjanlar ülkemizin gereksinimlerinin çok üzerine çıkmıştır. Kamudaki ihtiyaca karşın gıda mühendislerinin istihdam edilmemesi de sorunu derinleştirmektedir. Kontenjanların belirlenmesinde ülkenin bütününe ihtiyaçları gözlemlenmediği gibi, yerel/bölgesel ihtiyaçlar da dikkate alınmamaktadır. Gıda Mühendisliği bölümlerinin fiziki altyapısı, laboratuvar ve cihaz yeterliliği, öğretim üye ve eleman sayısına bakılmaksızın kontenjanlar düzenli şekilde arttırılmaya devam edilmektedir. Kontenjanlar konusunda her yıl bölümlerimizden öneri alınmakta, ancak kontenjanların düşürülmesi yönünde yapılan öneriler kesinlikle dikkate alınmamaktadır. Konu hakkında, mesleki örgütümüz olan Gıda Mühendisleri Odası'nın görüşüne başvurma ihtiyacı dahi hissedilmemektedir.

Başka hiçbir parametreye bakılmaksızın, sadece talep ediliyor olmasından hareket edilerek bölümlerin kontenjanlarının arttırılması, öğretimin kalitesini de ciddi şekilde düşürmektedir. Pek çok bölümde laboratuvar eğitimi sürdürülebilir olmaktan çıkmaktadır. Her yıl staj arayışı ile kamu ve özel sektörün kapısını çalan Gıda Mühendisi sayısı 8 binlere ulaşmıştır. Bu koşullarda staj çalışmaları dahi yürütülememektedir. Ülkemizde bir Gıda Mühendisi ordusu yaratılmakta, ancak nitelikli mühendislerin yetiştirilme koşulları ortadan kaldırılmaktadır.

Çok disiplinli bir bölüm olan Gıda Mühendisliği bölümünün açılabilme kriterlerinin yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir. Var olan bölümlerin kontenjanları öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı ve teknik donanım kriterleri gözlemlenerek –itibariyle- makul ölçülere çekilmelidir. Kontenjanların belirlenmesinde üniversitelerin görüşleri dikkate alınmalı, meslek odamızdan görüş istenmeli ve yerel/bölgesel sanayinin ihtiyaçları gözlemlenmelidir.

2. Artan kontenjanlarla birlikte birinci öğretimlerdeki kalite düşerken, 12 bölümümüzde 2. öğretim programları yürütölmeye çalışılmaktadır. Bu programlar sürdürölebilir değildir. Sadece öğretimin ve mezun edilen öğrencilerin donanımı/yetkinliği açısından değil, aynı zamanda bu bölümlerdeki bilimsel üretimin nitelik ve niceliği açısından da 2.öğretimler bölümlerimizi yaralamaktadır. Birinci öğretimlerdeki kontenjanların azaltılması istenilirken, 2.öğretimlerin varlığını anlayışla karşılamak mümkün değildir. Geçtiğimiz yıl, 2.öğretim programlarından birisi programa talebin azlığından, bir diğer i se bölümümüzün talebi doğrultusunda kapanmıştır. Bu yıl da birisi bölümümüz talebi, diğer ikisi ise talep azlığından ötürü olmak üzere 3 2.öğretim programı kapanmıştır. 2.öğretim programlarının kapanmasına dönük olarak diğer bölümlerden de benzeri taleplerin olduğunu görmek sevindiricidir. Ancak sürecin hızlanması gerekmektedir. Toplam Gıda Mühendisliği kontenjanlarının neredeyse %20'sini oluşturan 12 2.öğretim programının en kısa sürede kapanması veya kapatılması gerekmektedir.
3. Gıda Mühendisliği bölümlerindeki kalitenin arttırılması konusunda çeşitli önlemler düşünölmelidir. Bunlar içerisinde, yeni bölümlerin açılabilmesi ve var olan bölümlerin lisans öğretimlerini sürdüröbilmesi için gerekli minimum öğretim üyesi sayı/niteliklerine dair kriterlerinin zorlaştırılması, üniversiteye girişte minimum sıralama ve/veya matematik-fen alanlarında yapılması zorunlu soru alt sınırı getirilmesi, bölümlerde MÜDEK veya benzeri akreditasyon uygulamalarının desteklenmesi ve yaygınlaştırılması düşünölebilir. Bu konularda tüm Gıda Mühendisliği Bölümleri olarak uygun bir çözüml doğrultusunda gerekli veriyi üretme ve karar mekanizmasına bu konuda gerekli önerileri yapma konusunda inisiyatif alacağız.
4. Gıda Mühendisliği Bölümleri arasındaki iletişim, paylaşım ve dayanışmanın geliştirilmesi gerekmektedir. Artan bölüm sayısı ile Gıda Mühendisliği eğitiminde gerekli standartlardan ve ortak noktalardan uzaklaşılmasına engel olunacaktır. Bölümler arasındaki yaşanmış deneyimlerin paylaşılması önemlidir.
5. Gıda Mühendisliği Bölümlerinin, buldukları bölgelerde faaliyet gösteren gıda sanayi kuruluşları ile iletişim ve işbirliği koşullarının oluşturulması/geliştirilmesi, mesleğimizin uygulama alanlarının genişlemesi açısından önemli ve gereklidir. Bu amaçla sektörde gıda mühendisi varlığının, gıda sanayisine katkılarının ilgili kurum ve kuruluşlara kabul ettirilmesine yönelik üzerimize düşenleri yapacağız.
6. Kamu adına gıda alanında resmi kontrol yetkisini kullanan Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, "Güvenilir Gıdaya Erişim Hakkı"nın sağlanması için kamusal bir sorumluluk olduğu gerçeğini gözeterek, yetkisini öncelikli olarak Gıda Mühendisleri eliyle yürötmelidir. Kamuda Gıda Mühendisi istihdamının, sektörde Gıda Mühendisi istihdamı ile gıda güvenliği gelişim sürecini hızlandıracağı gözden kaçırmamalıdır.
7. 1990'lı yılların 2.yarisında ilk kez mevzuata giren "sorumlu müdür" uygulaması, sonrasında farklılaşarak "sorumlu yönetici" ve günümüzde de "istihdamı zorunlu personel" olarak alanı daraltılmış olmakla beraber sürmektedir. Bu uygulama mevzuata ilk olarak girdiği dönemde yeterli sayıda gıda mühendisliği mezunu olmamasından hareketle, bu görevi çok farklı meslek

gruplarından kişilerin de yapabilmesi karara bağlanmıştır. Ancak günümüzde 25 bini aşan gıda mühendisi sayısına ulaşılmışken, diğer meslek gruplarıyla beraber yürütülen bu görev ve emanet, işin asıl sahibi olan gıda mühendislerine geri teslim edilmelidir.

8. İstihdamı zorunlu personel uygulaması 30 beygir gücünün üzerinde kapasitede veya 10 kişiden fazla personel çalıştıran işletmeler için geçerliken, ülkemizdeki gıda işletmelerinin yaklaşık %80'i bu kapsama girmemektedir. Bu işletmelerde de mevzuata uygun, israfı önleyecek, yeni teknolojik gelişmeleri takip edebilecek ve halk sağlığını gözetecek şekilde üretimlerin gerçekleştirilmelerini sağlamak gerekmektedir. Gıda Mühendisleri Odasının 2012 yılı Ocak ayında Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na sunmuş olduğu "Yetkilendirilmiş Gıda Danışmanlığı Projesi"nin hayata geçirilmesi bu açıdan özellikle önemlidir. Bu projenin takipçisi olacağımız bilinmelidir.

Tüm bu konuların takibi, bölümlerimizle paylaşılması, tartışmaların olgunlaştırılması ve yeni tartışma konularının açılması, özetle Gıda Mühendisliği Koordinasyon Kurulu toplantıları arasındaki dönemde Kurul kararlarının yaşama geçirilmesi amacıyla bir Yürütme Kurulu'nun oluşturulmasına karar verilmiştir. Yürütme Kurulu'nda, Prof.Dr. Alev Bayındırlı, Prof.Dr. Halil Vural, Prof.Dr. Mahmut Doğan, Yrd.Doç.Dr. F.Ebru Fıratlıgil Durmuş, Yrd.Doç.Dr. Zafer Erbay ve Gıda Mühendisleri Odası Başkanı'nın görev almaları kararlaştırılmıştır.

Bizler Gıda Mühendisliği Bölümlerinin temsilcileri olarak, Gıda Mühendisleri Odası ile birlikte, mesleğimizin yaşadığı tüm sorunları gündeme taşımamızın ve bu sorunlara çözümler üretmenin görevimiz olduğunu düşünüyoruz. Bizler kendi görevimizi yerine getireceğiz! Ülkemizi yönetenlerin de aynı sorumlu tavrı göstererek, kamu sağlığı ve sektörel açılardan büyük öneme sahip olan mesleğimize gereken önemi ve değeri vermelerini umuyor, mesleğimize karşı gerçekleşen uygulamalara son verilmesini ve mesleğimizle ilgili süreçlerde görüşlerimizin dikkate alınmasını talep ediyoruz.